

Stichting Wonderfeel

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 315.000

Over de instelling

Stichting Wonderfeel (hierna: Wonderfeel), podiumkunsten, festivals, Gooise Meren

Wonderfeel is een driedaags buitenfestival voor klassieke muziek met de ongedwongen sfeer van een popfestival. Het festival beschouwt het als zijn missie mensen een buitengewone en inspirerende ervaring van klassieke muziek te bieden, waarbij de natuur een belangrijke rol speelt. Op verschillende podia worden klassieke muziek en verwante muzikale genres geprogrammeerd. Met ingang van 2025 verhuist het festival van buitenplaats Schaep en Burgh bij 's-Graveland naar Kasteel Groeneveld in Baarn. Door haar popfestivalformule neemt Wonderfeel een bijzondere positie in binnen het aanbod van klassieke muziekfestivals.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.25 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) oordeelt positief over Stichting Wonderfeel. Echter, na zorgvuldige weging van de aanvragen binnen dezelfde categorie adviseert de raad Stichting Wonderfeel geen subsidie toe te kennen. Hij verwijst voor een toelichting op de afweging naar de inleiding bij deze categorie.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad is positief over de manier waarop Wonderfeel zich met haar buitenformule heeft ontwikkeld tot een voor bezoekers aantrekkelijk festival. In subsidieperiode 2021 - 2024 trok het festival een publiek van ruim 9000 bezoekers en leverde de samenwerking met NTR Radio Klassiek daarnaast een veelvoud aan luisteraars op. Gezien de uitgangspunten van de organisatie heeft het festival hiermee zijn maximale omvang bereikt. Ook werd een internationale programmalijn geïntroduceerd – het Verenigd Koninkrijk en Oekraïne in 2022 en Turkije in 2023 – en had het festival jaarlijks wisselende, aansprekende ‘Festivaldenkers’. Ter gelegenheid van het tienjarig jubileum in 2024 is aan tien jonge componisten een opdracht verleend voor het schrijven van een nieuw stuk.

Het team van programmeurs werkt al meerdere edities samen en stelt zo, goed op elkaar ingespeeld, vakkundig een uiterst gevarieerd festivalprogramma samen. Het festival neemt als uitgangspunt daarvoor de klassieke kamermuziek, maar biedt naar eigen zeggen 'een podium aan alle artistieke genres die daar op een manier bij aansluiten of op doorwerken.' Het festival biedt de bezoeker de keuze uit een bewonderenswaardige hoeveelheid kwalitatief goede activiteiten. In het muziekprogramma is voor elk wat wils te vinden, het aanbod waaiert uit van barok tot minimal en heeft lijnen naar jazz, pop en niet-westerse muziek. De veelzijdigheid past bij de missie van het festival om de bezoeker met een 'snack-formule' muziek te laten ontdekken.

De raad ziet echter dat een heldere artistiek-inhoudelijke lijn ten onder dreigt te gaan in de veelheid van gepresenteerde genres. Hij vindt de keuzes, zoals die voor een jaarlijks landentema dat aan het programma wordt toegevoegd, inhoudelijk summier toegelicht. De raad meent dat dit te ver af staat van het doel van het festival, waar het gaat om het slechten van de drempel voor juist klassieke kamermuziek. De raad ziet Wonderfeel als een festival met een enthousiasmerende programmering, die hij echter in landelijk perspectief van te beperkt belang vindt voor de discipline als zodanig.

De verhuizing naar een nieuwe locatie hoeft naar verwachting van de raad geen afbreuk te doen aan wat Wonderfeel als festival bijzonder maakt. Het terrein in Baarn is vele malen groter dan dat van het landgoed in 's-Graveland. Dat geeft het festival de mogelijkheid het aantal bezoekers weliswaar te laten groeien, maar zonder dat bezoekers elkaar voor de voeten gaan lopen. De in de natuur verspreide podia bieden veel ruimte voor het publiek om ongestoord van concert naar optreden te wandelen. De instelling beschrijft nauwkeurig haar plannen voor de komende jaren. De genoemde artiesten geven de raad meer dan voldoende vertrouwen in een kwalitatief hoogstaand festivalprogramma.

De vier muziekpodia krijgen opnieuw ieder een eigen karakter. Er is een groot podium Het Veld voor bekender repertoire met klassieke hits, een tweede groot podium De Wijnberg waar het begrip klassieke muziek opgerekt of overboord gezet wordt, De Bosplek voor theateraal geëngageerd werk en De Stek voor allerlei soorten aanstormend talent en jonge prijswinnaars. Naast muziek krijgt poëzie een plek op een eigen podium, Dichter onder de Boom, terwijl de jaarlijks wisselende Festivaldenkers een spiegel tent ter beschikking krijgen.

De instelling heeft geen uitgewerkte trajecten voor talentontwikkeling, maar uit het plan spreekt duidelijk dat de organisatie oog heeft voor jonge musici en opkomend talent. Er is het Wonderfeel Festival Orchestra, bestaande uit gevorderde conservatoriumstudenten en young professionals, die op het festival de kans krijgen met getalenteerde solisten op te treden. Jong talent wordt ook in het zonnetje gezet door de uitreiking van prijzen, zoals de Keep an Eye

ProductiePrijs, en vanaf 2025 met de eigen Rising Star Award. Ook achter de schermen wil Wonderfeet jong talent stimuleren, door jaarlijks een jonge curator als trainee in het artistieke team op te nemen.

Internationaal valt Wonderfeet met name op vanwege haar festivalconcept en ze draagt hierover regelmatig bij aan gesprekken op internationale conferenties. Een voortrekkersrol op Europees niveau op het gebied van buitenfestivals voor klassieke muziek is echter, zoals de raad ook in zijn vorige advies opmerkte, in artistiek opzicht niet aan de orde. De organisatie neemt deel aan diverse internationale organisaties zoals de European Festivals Association en de International Society for Performing Arts. Voor subsidieperiode 2025 - 2028 wordt samen met een aantal Europese festivals een aanvraag bij Creative Europe ingediend. Daarnaast is er in de afgelopen jaren een bescheiden internationaal bezoekersprogramma ontwikkeld. Samen met Green Deal Circular Festivals wil Wonderfeet in periode 2025 - 2028 een jaarlijkse mini-summit organiseren over ecologische duurzaamheid.

Maatschappelijke betekenis

In subsidieperiode 2021 - 2024 heeft de organisatie met steun van de gemeente Hilversum een Cultuurcoach aangetrokken om projecten met onder meer zorgorganisaties en scholen in Hilversum te realiseren. Ze heeft samenwerkingen met verschillende maatschappelijke en culturele partijen opgezet. Ook maakt ze zich sterk op het gebied van duurzaamheid en heeft ze zich aangesloten bij de Green Deal Circular Festivals voor verduurzaming van de festivalsector.

De verhuizing van het festival in 2025 vanuit de Noord-Hollandse locatie in 's-Graveland naar het grotere Utrechtse landgoed in Baarn wordt in het plan vooral praktisch benaderd. Het festival blijft min of meer in zijn vertrouwde directe omgeving, maar krijgt behalve meer fysieke ruimte nu ook op provinciaal niveau mogelijk meer financiële armslag. Het verheugt de raad dat de Utrechtse gemeentelijke en provinciale overheden in de aanloop van de verhuizing aangeven het festival graag op hun grondgebied te verwelkomen.

Wonderfeet is goed in de regio ingebed. Die inbedding en de samenwerking met maatschappelijke organisaties zal naar verwachting niet veranderen als het festival een andere locatie in de regio krijgt. Met onder meer Coalitie Eenzaamheid Baarn, stichting Vier het Leven en de Seniorenraad wordt onderzocht welke rol Wonderfeet hier kan spelen. Ook de concertreeks in verzorgingshuizen, 'Wonderfeet on Tour', wordt naar Baarn uitgebreid. De raad vindt het bewonderenswaardig dat Wonderfeet als kleine organisatie breed inzet op deze punten met behulp van partners met expertise op verschillende maatschappelijke thema's.

Door het programma heen weeft Wonderfeel op verschillende niveaus actuele maatschappelijke thema's. Allereerst door de activiteiten van de verschillende Festivaldenkers die hier een interessant programma over samenstellen. Op het podium De Bosplek staan daarnaast net als in voorafgaande jaren programma's gepland die inspelen op de actualiteit of urgente thema's adresseren, zoals klimaatverandering, eenzaamheid of migratieproblematiek.

Diversiteit en inclusie is ook goed verankerd in het programma. Zo is de raad enthousiast over de aandacht voor vrouwelijke componisten en de in zijn ogen indrukwekkende liedcyclus die in 2021 is gestart, 'They Have Waited Long Enough', over bijzondere, historische en mythische vrouwen, in samenwerking met een aantal andere festivals. Door jaarlijks een buitenlandse regio centraal te stellen in het programma, in komende jaren onder meer Marokko en Turkije, wil de organisatie bijdragen aan intercultureel begrip.

De instelling is zeer transparant over de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code en licht haar inzet op elk van deze waarden voldoende toe. De raad waardeert de zorg die Wonderfeel voor al haar medewerkers heeft en de eigen gedragscode die de organisatie sinds 2022 hanteert. Sociale veiligheid borgt de instelling door een onafhankelijke vertrouwenspersoon en door de aansluiting bij meldpunt Mores. De instelling werkt niet volgens een cao of collectieve honoreringsrichtlijn maar met een eigen loonhuis dat is gebaseerd op de cao Poppodia en -Festivals, inclusief tarieven en schalen voor zzp'ers en vergoeding van stagiaires. Ze sluit aan bij de SENA-norm voor betaling van artiesten en neemt deel aan andere collectieve afspraken of platforms. In het plan gaat Wonderfeel ook in op andere aspecten van een gezonde bedrijfsvoering op de lange termijn, namelijk een focus op een duurzame productieketen.

De instelling beschrijft uitgebreid hoe ze de Code Diversiteit & Inclusie toepast met betrekking tot haar medewerkers. De raad vindt de eerlijkheid waarmee zij aangeeft wanneer iets mislukt is verfrissend. Wonderfeel zet in op verjonging en meer diversiteit. Gezien de geringe omvang van het kernteam zoekt ze dat in het aanstellen van specifieke curatoren. Daarnaast wil ze met een meetbare doelstelling haar vrijwilligersbestand deels uit nieuwkomers laten bestaan, onder begeleiding van de cultuurcoach.

Toegankelijkheid

De raad waardeert de uitgerichte zorg die de organisatie heeft voor de natuurlijke omgeving en haar bezoekers, waarmee zij oog heeft voor welzijn en duurzaamheid. Wonderfeel richt zich op een publiek dat weinig of nooit naar concerten of een festival gaat en maakt het de bezoeker gemakkelijk met een toegangkaart voor het hele terrein en alle activiteiten. Mede omdat kinderen en jongeren tot 18 jaar gratis toegang hebben – en er de hele dag kinderactiviteiten zijn – is het festival in principe geschikt om in familieverband te bezoeken.

Verder zijn er studentenkortingen en doet Wonderfeel mee aan de actie 'Geef een Toegift'. Deze door het festival gehanteerde prijsdifferentiatie vindt de raad wat beperkt. De prijs voor een dagkaart levert in zijn ogen een drempel op voor mensen en gezinnen met een klein budget. Hij mist bijvoorbeeld samenwerking met de organisatie achter de U-pas.

Fysieke toegankelijkheid staat bij Wonderfeel voorop. De raad vindt de samenwerking met HandicapNL en Green Events van belang en ziet in het plan een zorgvuldig traject beschreven om de toegankelijkheid te vergroten. Dat betreft onder meer allerlei praktische aanpassingen op het terrein, door rolstoelen met dikke banden aan te bieden, alsook het letten op inclusief taalgebruik in de communicatie. Jaarlijks ontvangt Wonderfeel een groep jongeren met een verstandelijke beperking uit een nabijgelegen zorglocatie. Voor mensen die fysiek niet naar het festival kunnen komen, organiseert ze speciale concerten ter plekke.

Het publiek van Wonderfeel is in meerderheid weinig divers. De instelling neemt verschillende initiatieven om dat te veranderen, die de raad van harte toejuicht. Wonderfeel heeft zich nu aangesloten bij PACT Utrecht, dat zich richt op meer diversiteit en inclusie binnen de culturele sector. In dat kader begrijpt de raad ook de landenprogramma's, waarmee het festival beoogt een diverser publiek, onder meer van origine Marokkaans en Turks, aan te spreken. De raad vindt de in het plan beschreven doelgroepenanalyse en toelichting op inzet van media hiervoor wel tekortschieten. Voor een inclusief en divers publieksbereik is volgens de raad een specifiekere strategie nodig dan die welke Wonderfeel beoogt. De instelling noemt de samenwerking met de omroepen (NTR, AVROTROS en het programma Vrije Geluiden van de VPRO), maar reflecteert als organisatie nauwelijks zelf op mogelijkheden van digitalisering. De raad vindt de omroepen waardevol met het oog op de distributie van het festival, maar hun inzet zal minder effect hebben voor het trekken van jonger en diverser publiek.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel gezond is.

De begroting is realistisch gezien het activiteitenplan maar heeft wel lichte risico's. De instelling heeft begroot dat de rijkssubsidie toeneemt in de periode 2025 - 2028, terwijl zij voor de begroting niet van deze indexatie uit mag gaan, waardoor in werkelijkheid een gat in de begroting ontstaat. Risico's liggen in de stijging van de personele en materiële activiteitenlasten. De verandering van locatie in 2025 brengt eenmalige extra lasten met zich mee, maar de instelling ziet de verhuizing naar de provincie Utrecht als kans en verwacht dat de structurele lokale en regionale subsidies worden verhoogd. Verder ziet Wonderfeel mogelijkheden door het aanboren van alternatieve

financieringsbronnen, zoals via het Creative Europe-programma en door meer publieksinkomsten. De geplande activiteiten sluiten aan bij de begrote cijfers.

De instelling beschrijft in beperkte mate hoe zij invulling geeft aan de principes van de Governance Code Cultuur. Wel werkt ze toekomstige stappen goed uit. De belangrijkste zijn het opstellen van een introductieprogramma voor nieuwe leden van de raad van toezicht, het vastleggen van de precieze procedure voor zelfevaluatie en het benoemen van een auditcommissie voor het vastleggen van de samenwerking op het gebied van financiën. Wonderfeel heeft ook doelen ten aanzien van de code beschreven, zoals het verbeteren van risicobeheersing en het opstellen van een beleid daarvoor.

Geografische spreiding

Wonderfeel is gevestigd in Gooise Meren. Binnen de categorie Podiumkunstenfestivals zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.